

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izloži vsak četrtek in velja s poštno vred 1 K. v Mariboru v pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hodi sam po sebi, plača za leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Udje „Katal. Rukovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vrn. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta šte. 5, vsprejema naročnice, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petilivnice za enkrat 15 vrn., za dvakrat 25 vrn., za trikrat 35 vrn. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka popoldne. — Ne zaprete reklamacije na poštne prosto.

Današnja številka obsega 10 strani in prilogo: „Gospodarske Novice.“

Nemški načrti.

Pred nami leži koledar znanega nemškega društva Südmark za l. 1914. V njem nam brez vsakega o-zira in sramu razkrivajo Nemci svoje načrte. Ost njihovega delovanja je naperjena proti nam Slovincem. Zdi se nam, kakor da bi pogledali svojemu soigralcu v karte ter hipno spoznali veliko nevarnost, k kateri se nahajamo. Gre se za zemljo naših slovenskih posestnikov, gre se za delavnice naših slovenskih rokodelcev in obrtnikov, gre se za prodajalne naših slovenskih trgovcev. Nemci se že zibajo v sladkih sanjah, ko bo vsa zemlja, obrt in trgovina, med Spiel-feldom in Trstom, njihova last, in mi Slovinci njihovi hlapeci, viničarji in delavci. Takšna bi naj bila naša bodočnost po želji ljubih sosedov in prijateljev Nemcev.

V Südmarkinem koledarju za leto 1914. pišejo Nemci: „Ako hoče nemški narod svojo posest razširiti, more to storiti tam, kjer mu stoji nasproti najmanjše število tujega ljudstva in kolikor mogoče nizko stoječa ljudska omika. Ti pogoji so izpolnjeni na južnih izhodih alpskega gorovja. Saj 80 milijonom Nemcev v Srednji Evropi ni napoti več kakor poldrugi milijon Slovanov, ki jim zastopajo pot do Adrije.“

Cilj pruskih in avstrijskih Nemcev je torej, ustvariti nemško pot do Adrije. Od morja do morja bi se naj raztezala nemška oblast in se glasil nemški jezik, a tu jim Slovinci zastavljajo pot. Südmarkovci ne razločujejo več med Avstrijo in Nemčijo, za njih je to že skupna država, o kateri bahato pripovedujejo, da šteje 80 milijonom nemškega ljudstva. Da bi se ta pot do Adrije prejkoprej ustvarila, ustanovili so si Südmarko in Sulferrajn. Südmarka kupuje slovenska posestva, obrti in trgovine ter jih oddaja protestantskim, če le mogoče, na Pruskem rojenim Nemcem, Sulferrajn pa zida po Slovenskem nemške šole, v katere vabi najrajši slovenske otroke, da iz njih vzgaja janičarje. Mi Stajerci in Korosci najbolj čutimo ta nemški naval od severa. Nemški klošč se zajeda v naše meso in nam jemlje mir in spanje. Nemška pot do Adrije se gradi po strogo načrtanem načrtu. Ob južni železnici, pričenši pri Spelfeldu, in doli do Trbovelj, skušajo Nemci ustanoviti nemške šole ter pokupiti slovensko zemljo, obrt in trgovino. V St. Ilju imajo že nemško šolo, v Pesnici jo snujejo. Maribor je že itak nemška trdnjava. Hoče se še držijo, Slivnica tudi. Rače pada v nemške roke, na Pragerskem obstoji nemška šola, Slovenska Bistrica je pomembna, v Poljčanah—Peklu je nemška šola. Ponikva se drži, Grobelno in St. Jurj tudi. Štore imajo nemško šolo, Celje je pomembno. Laški trg je velenemškutarski, Rimske Toplice se še držijo, v Zidanem Mostu, Hrastniku in Trbovljah silijo Nemci naprej.

Nemci nas hočejo izpodrinuti iz naše zemlje. To je njihov cilj, za katerim stremijo, in v načrtu, da se ta cilj doseže, sta tudi Südmarka in Sulferrajn. Tega se zaveda vsak Nemec, tega ne prikrivajo več javnosti. V omenjenem Südmarkinem koledarju čitamo: „Dan, ko se bo srednjeevropsko nemštvo s krvjo borilo za izhod ob Adriji v Sredozemsko morje, ta dan bo gotovo prišel. In čim več postojank bomo imeli Nemci v južnih deželah, tem več soborilcev bomo imeli, ko pride ura odločitve. Za nemški narod je življenjskega pomena, in češko-nemški spori daleko nimajo te važnosti, da nam Jugoslovani ne zastopijo pota do Trsta, in da nam slovenski ter francoski uplivi ne onemogočijo izhoda v Sredozemsko morje.“

In zato klče Südmarkin koledar vsem Nemcem: „Nemški meč in nemški pljug obrnimo proti jugu!“

Takšni so torej nemški načrti. Nemci ne kupujejo slovenskih posestev, da bi slovenskim kmetom pomagali, ne snujejo nemških šol, da bi nam dajali priložnost, priučiti se nemščine, njihovi cilji so drugačni, oni hočejo ustvariti nemško pot do Adrije. Ponemčiti hočejo slovenske otroke, narediti iz njih janičarje, izpodrinuti hočejo slovenske kmete s slovenskih posestev, ker hočejo, da je vsa zemlja med severnim in južnim morjem nemška.

In kaj delamo Slovinci? Ko Nemci mečejo kocke za našo zemljo in naš jezik, se brati med seboj napadamo in pobijamo. Nemški liberalizem je prišel med nas ter nam celo vrsto bratov odtujil, da ne ču-

tijo več s katoliškim slovenskim ljudstvom in da napadajo ljudstvo in one, ki grede z njim. Združimo se zopet vsi pod staro versko in narodno zastavo ter skupno branimo svojo domovino, ki se nahaja v taki nevarnosti. Podpirajmo tudi svoje slovensko obrambno društvo „Slov. Straža“ ter jo upeljimo v vseh krajih. Res je, 80 milijonom Nemcev nam stoji nasproti, toda ni se nam jih treba bati, ako smo edini in složni. Branimo skupno svojo vero, zemljo in svoj jezik in nemški načrti se bodo izjalovili!

Urednik žrtev zločinskega svobodomiselstva.

Zena francoskega ministra astrellila urednika.

Francoska je znana kot država, kjer imajo prvo besedo zagriženi svobodomiselci, liberalci najstrupenejše vrste. Na ministrskih sedežih sedijo navadno ljudje, ki svoj upliv uporabljajo dostikrat za to, da se množijo in raste njihovo premoženje, ki mečejo tisoče in tisoče državnega denarja svojim političnim pri-stašem, prijateljem in sorodnikom, ki za mastno plačo branijo razne židovske in liberalne goljufe ter tako opravljajo v velkem obrtu najgrše umazanosti in goljufije na škodo državi in davkoplačevalcem. So sicer na Francoskem tudi možje, ki obsojajo to liberalno „delo“ in se bojujejo proti grdim izrastkom radikalnega liberalizma, a navadno taki poštenjaki ne morejo vspeti ali pa celo padajo kot — žrtev liberalne hudobije pod ostrim bodalom ali pa jih podere na tla krogla iz revolverja političnega vaspitnika. V ponedeljek, dne 16. marca zvečer med 6. in 7. uro se je odigrala v Parizu taka žalostna igra.

Francosko finančno ministrstvo je vodil mož, ki se zove Caillaux (izgovori Kajoj). Že s 36. letom je bil Caillaux prvokrat imenovan za finančnega ministra. Reklo se je: mož ima izredne zmožnosti glede denarnih zadev in je kakor nalašč ustvarjen za vodstvo francoskih financ. Tekom let se je pokazalo, da mož res izbornu razume polniti blagajno, pa ne v toliki meri državno, kot svojo. Caillaux se je dal podkupiti od raznih židovsko-liberalnih goljufov, milijonarjev, oderuških denarnih zavodov itd. Dal se je plačati. Že kot minister je imel veliko plačo, baje 50.000 frankov, od svojih varovancev-goljufov pa je dobival na leto še do 300.000 frankov. Nekateri listi celo trdijo, da znaša ta Caillauxov „zaslužek“ na milijone.

V zadnjem času je hotel Caillaux v državni zbornici na vsak način spraviti naprej predlog o novem osebno-dohodninskem davku. Mimogrede se bode omenjeno, da je Caillaux živel ločen od svoje prve žene ter se je dal poročiti z neko drugo, od svojega moža ločeno ženo. Seveda v svobodomiselni Franciji kaj takega ni nič novega. Ni treba še posebej omeniti, da je bil Caillaux najstrupenejši nasprotnik vere in cerkve.

Caillauxovo početje so poštene ljudje, celo zmerne liberalci, obsojali, a do živega mu niso mogli, ker so vsi mogoteji za vlado vred držali z njim.

Stopil pa je na bojno polje proti njemu zelo nabobražen in vsekakor pošten urednik razširjenega zmernega lista „Figaro“, z imenom Calmette, ki je v svojem listu že več mesecev razkrival goljufivo početje Caillauxovo. Odkrival je tudi njegove umazanosti in je s tem dosegel, da se je velik del francoske javnosti začel obračati proti Caillauxu. Calmette je Caillauxu vedno bolj in bolj silil do živega. Razburjenje proti Caillauxu je rastle od dne do dne. Videlo se je, da je ministrovo stališče jako omajano. Tu pa je posegla vmes ministrova žena in je urednika Calmette — ustrelila.

Kako se je zgodil umor.

Gospa Caillaux je prišla dne 16. t. m. proti večeru v „Figarovo“ uredništvo. Glavni urednik Calmette se je v svoji pisarni razgovarjal z nekim prijateljem in je hotel oditi iz pisarne. Med tem dobi glas, da ga želi obiskati ministrova žena. Prijatelj mu pravi: „Pa je vendar ne boš sprejel! Kaj bi ti pa imela povedati?“ Urednik odgovori: „Ženska je, ne morem je zavrniti“. Ko je urednikov prijatelj odšel, je Calmette sprejel ministrovo ženo v svoji pisarni. V svoji uljudnosti ji ponudi sedež; toda ženska potegne iz svojega mufa revolver in petkrat ustrela na urednika. Calmette se je zgrudil na naslonjač, na treh krajih, osobito v trebuh in prsa, močno ranjen. Med tem ko je urednik s krvjo oblit in stokajoč ležal na naslonjaču, je morilka mirno stala v kotu. Vsled poka prihi-

teli so drugi uredniki in služabniki ter so spravili ranjenca na avtomobil, prijeli morilko in poklicali policijo. Ranjenca so odpeljali v bolnišnico. Najnevarnejša rana je bila prizadeta po krogli, ki je prodrla skozi trebuh v čreva. Zdravniki so se tožko odločili za operacijo. Ko so hoteli odpraviti kroglo iz čreves, je Calmette ob 1/4 na 1. uro ponoči izdihnil. Zadnje besede so bile: „Storil sem svojo dolžnost“.

Morilka.

Morilko so odpeljali na policijski komisariat ter so obenem tudi obvestili o umoru njenega moža, ki pa je izrekel to-le mnenje: „Čina svoje žene ne morem obsojati“. Nato so morilko odpeljali v jetnišnico S. Lazaire. V zaporu je izjavila: „Obžalujem svoj čin. Nisem imela namena, da bi usmrtila Calmetta, in bi bila srečna, ko bi izvedela, da zopet okrevi. Hotela sem mu edino le dati lekcijo“ (ga splasiti).

Gospa Caillauxova, ki se je kot dekle pisala Henrijeta Ralourd, je Parižanka, rojena 6. decembra l. 1874. Poročila se je najprej z odvetonikom Leonom Clairetiem, od katerega pa se je dala ločiti, in se je pozneje poročila s Caillauxom.

Po umoru.

Vest o umoru se je naglo razširila po Parizu. Na stotine ljudi se je zbralo pred uredništvom „Figara“ in klicalo: „Slava mučeniku Calmettu!“ „Doli z ministrom-morilcem!“ — Le s težavo je policija vzdrževala red.

Calmette-jeva smrt je tudi politične važnosti, ker bodo črez 5 tednov volitve v francosko zbornico, ki so razpisane 26. aprila. Svobodomiselni čladi, ki ji je bil duša Caillaux, zna zločin Caillauxove žene skodovati. Seveda je Caillaux odstopil kot finančni minister ter se namerava nekaj časa umakniti iz političnega življenja popolnoma.

Liberalni poslanec čestita morilki.

Takoj, ko se je raznesel glas o umoru, je svobodomiselni poslanec mesta Versailles, Thalamas, brzojavno čestital morilki in jo z laskavimi besedami imenoval „vzor francoskega svobodomiselnega ženstva“. — Res, „vzor“-poslanec, ki ima tako „plemenite“ nazore!

Pogreb

se je vršil v petek, dne 20. marca, ob izredno veliki udeležbi. Krsto s truplom Calmettovim so najprvo tovariši-uredniki zanesli v cerkev, kjer se je truplo cerkveno blagoslovilo, nato pa se je vršil spreved na pokopališče. Krsto je dičilo veliko število vencev s pomenljivimi napisi, ki so mrtvega urednika slavili kot žrtev čistega in pravega domoljubja. Po pogrebu je prišlo po pariških ulicah do velikih nemirov in pretepotov med pristaši Caillauxa in Calmetta. Na trgu „Chlichy“ je nastal krvav pretep. Policija je posegla vmes z golimi sabljami in udrihala po pretepačih. Množica je udrla tudi pred ječo, kjer je zaprta morilka. S sramotljivimi klici na morilko in njenega moža je dala množica duška svoji ogorčenosti nad umorom urednika Calmetta. Le s težavo se je posrečilo policiji, pomiriti razburjeno množico.

Umorjeni Calmette sicer ni bil izrazit pristaš katoliške stranke; prištevati se je med one zmerne francoske politike, ki obsojajo preganjanje cerkve, gnusao početje liberalnega svobodomiselstva in njega goljufivo gospodarstvo. Ves svoj upliv je uporabil, da bi se nezdružne razmere v Franciji ozdravile. A ravno s tem se je pregrešil pri liberalcih in — umreti je moral, star komaj 54 let!

Nekateri listi poročajo, da stoji Francija zopet pred notranjim preobratom. Domneva se celo, da se bliža konec ljudovlade. Te vesti so sicer malo verjetne, a eno je gotovo: liberalna drevesa ne rastejo do neba.

Petdeset oseb našlo smrt v morskih valovih.

Na Jožetovo, dne 19. marca popoldne ob 5. uri se je v pristanišču pri Benetkah zgodila velika nesreča. Torpedni čoln „56 T“ je zadel s svojim ostrim prednjim delom v parni čoln, ki vozil med Benetkami in in Lido, ter je imel na krovu okrog 80 oseb, večinoma tujece. Parni čoln je pri priči razkral v dva dela in se takoj potopil.

Vzrok nesreče.

Ob uri, ko se je zgodila nesreča, je plul črez beneško pristanišče letalni stroj. Kapitan ponesreče-

nega čolna, Amadeo Padovan, strojnik in kurjač kakor tudi moštvo, so šli na krov in so opazovali gibanje letalnega stroja v zraku nad morjem. Nihče se ni zmenil za bližajočo se torpedovko, na kateri menda tudi niso bili posebno pazni. Parni čoln je v trenutku, ko se je zgodila nesreča, vozil počevno pred torpednim čolnom, ki se je z vso silo zaletil vanj. Nepaznost poveljujočih mož obeh ladij je kriva grozne nesreče. S tem, da so ti ljudje pasli svojo radovednost, so se igrali z življenjem 80 ljudi.

Pretrajljivi prizori.

Ob času nesreče je bilo morje precej nemirno, visoki valovi so otežkovali reševalno delo. Potniki ponesrečenega čolna so bili večinoma tujci, člani bolj ših krogov. Nahajali so se, kar je onemogočilo vsako rešitev, večinoma po kabinah. Oni, ki so bili na krovu čolna, so poskakali v morje, se borili z valovi in obupno klicali na pomoč. Obupni klici so bili vedno redkejši in slabšeji, v znak, da so se ponesrečenci, nevarjeni borbe z morskimi valovi, potapljali. Ubogim žrtvam so sicer hoteli od vseh strani na pomoč, vendar jih je velika večina utonila. Junaško so pri reševanju sodelovali pomorščaki torpednega čolna in drugih ladij. Poročnik Bossi s ponesrečenega čolna se je silno trudil, rešiti nekaj potnikov, pri tem pa je sam našel smrt, ker se je nanj obesilo in se ga oprijelo toliko ponesrečencev, da so se nazadnje vsi kot velik klopčič potopili. Nekateri pomorščaki so izvrševali reševalno delo z izrednim junaštvom. Pomorščak Scarselli je rešil 4 osebe, požarnik Ruffini tudi večje število oseb. Na nek čoln so rešili Francozinjo Evgenijo Pale, ki je v svoji razburjenosti komaj svoje ime vedela povedati. Uboga žena je začela grozno kričati, nato se je pa kakor blazna tako smejala, da so bili okoli stoječi gledalci potrti. Revice je tožila, da sta ji najbrž oba otroka utonila. Nek mladi Madžar, ki se je nahajal na ženitovanjskem potovanju, je tožil, da mu je pri nesreči utonila mlada žena, s katero se je komaj pred 4 dnevi poročil. Med rešenci je neka gospa Morasani, katere se je tudi nahajala na ženitovanjskem potovanju in kateri je njen mož pri nesreči utonil. Z obrežja, s hiš in drugih ladij so opazovali ljudje potek reševalnih del. Pretresujoče je bilo gledati od daleč, kako so se uboge žrtve borile z valovi na življenje in smrt. Grozen je bil posebno pogled, ko so posamezni nesrečniki se pogrezovali in so, boreč se za življenje, še zadnji hip z rokami in nogami v smrtnem strahu breali in bili okrog sebe in se slednjic s pretresujočimi klici pogrezali v globočino.

Na lice mesta je priplulo mnogo ladij, med njimi tudi avstrijska, imenoma "Titan", katere je po noči s svojim velikim metalcem luči razsvetljevala morje. Reševalna dela so trajala celo noč. Ševeda so v nočnih urah zamogli reševalci spraviti v čolne in ladje le še mrtvece.

Med mrtvimi je tudi poveljnik ponesrečene ladje, kapitan Amadeo Padovan, ki je glavni krivec nesreče. Kapitana torpedovke, Emilija Paganini, so zaprli in se bo moral radi svoje neprevide vožnje zagovarjati pred vojnimi sodiščem.

Benetke žalujejo.

Celo mesto, v katerem se nahaja ravno sedaj, ko se pričakuje prihod nemškega cesarja in italijanskega kralja, mnogo tujcev, se je obleklo v žalno obleko. Zaprti so gledališča in drugi zabavni prostori, črne zastave vihrajo raz hiše in številna poslopja v pristanišču. Mestni zastop v Benetkah je imel žalno sejo, v kateri se je župan z iskrenimi besedami spominjal ponesrečencev. Obenem je mestni zastop zavoljo žalosti odpovedal slovesni sprejem ob prihodu nemškega cesarja in italijanskega kralja.

Potopljeni čoln dvignili.

V petek, dne 20. t. m., ob 15. uri popoldne, se je posrečilo, potopljeno čoln dvigniti. Na njem so dosežaj našli samo 2 mrtlice, druge so najbrž valovi odnesli. Izmed dveh mrtlic na ladjici je bil eden podjetnik Grisostolo in neka žena, koje niso takoj spoznali. Ko pa je ležala na mrtličnem odru, jo je zagledal nek gospod Kavs iz Galicije in je prestrašeno zakričal: spoznal je svojo mrtvo ženo. Število vseh žrtv še ni natančno dognano, vendar je gotovo, da je nad 50 oseb našlo zgodnjo smrt v morskimi valovi. Rešenih je 39 oseb. Ponesrečenci so bili v ponedeljek z veliko svečanostjo pokopani.

Navodilo glede osebnodohodninskega davka.

(Spisal drž in dež. poslanec Fr. Pišek.)

(Konec.)

Prošnja za poročilo odmerilne podlage se napravi na sledeči način:

Slavno

c. kr. okrajno glavarstvo
(davčni oddelek)

v

S plačilnim nalogom z dne — — — — —, št. — — — — —, se mi je za davčno leto 19 — predpisal osebnodohodninski davek v znesku — K — vin. Ker pa znaša moj dejanski čisti dohodek za — K manj, kot oni, ki je od davčne oblasti proračunjen, se čutim dolžnega, proti zgoraj imenovanemu plačilnemu nalogu vložiti priziv, in zato prosim, da se mi dopolnje natančno poročilo (naznanilo) odmerilne pod-

lage (Bemessungsgrundlage) na podlagi številke cenilnega registra.

— — — — —, dne — — — — — 19 —.

Podpis.

Iz tega poročila razvidiš, kateri dohodki iz gospodarstva so se ti pri davčni oblasti previsoko računili, ali na katere izdatke se ni oziralo, in na ta način se priziv lahko dobro utemelji. Ta pismena prošnja za poročilo o odmeri osebno-dohodninskega davka ima še to prednost, da se postavni 30dnevni priziv začne še-le z oim dnevom, ko si to poročilo od okrajnega glavarstva (davčnega oddelka) dobil vročeno.

Take prošnje ni treba kolekovati in se jo napiše na navadno polo papirja; samo ob sebi je umevno, da se vpiše naslov davčne oblasti, dan, število plačilnega naloga, davčni znesek itd. ter potrebne podatke in ime. Ko si dobil od davčnega referenta cenilne podatke, napraviš priziv lahko sam. V njem razjasi pred vsem razločno in natančno vse neresnično v cenilnem podatku označene zneske, ki si jih dobil od davčne oblasti. Da pa v prizivu ne omeniš kakih podatkov, kateri nasprotujejo tvojim navedbam v prizivalnici, se priporoča, da si vse, kar si poprej eventuelno vpisal v prizivalnico ali pri davčni oblasti povedal, natančno zabilježiš in zabilješke (prepise) hraniš, drugače bi lahko pri nasprotni trditvi prišel v neprijetni sum, da nameravaš kaj prikriti ali zamolčati ter bi vsled tega prikrajšanja davka prišel v kazensko preiskavo in občutno kazni.

Priziv se napravi nekako tako-le:

Slavno

c. kr. okrajno glavarstvo
(davčni oddelek)

v

Kakor razvidim iz dne — — — — — 19 — mi vročenega plačilnega naloga, št. — — — — —, se mi je moj čisti dohodek za leto 19 — vračunal s — — — — — vin. ter se mi je na podlagi te cenitve osebno-dohodninski davek v znesku — K — vin. predpisal. Proti temu predpisu vložim v postavno določenem času priziv iz sledečih vzrokov,

Svoj čisti dohodek sem natančno in vestno napovedal in tisti znaša le — K — vin., ne pa — K — vin.

2. Živine sem prodal — — — — — je skupno — K — vin.

3. Za prodano žito sem dobil — — — — — je skupno — K — vin.

4. Za prodano vino sem prejel — — — — — je skupno — K — vin.

Iz teh razlogov prosim, da se istinitost moje napovedbe pripozna in naj blagovoli slavno c. kr. okr. glavarstvo moj priziv predložiti cenilni prizivni komisiji, da ista z ozirom na moj resnični čisti dohodek v znesku — K — vin. mene osebno-dohodninskega davka oprosti in že vplačani znesek povrne.

Kraj, — — — — —, dne — — — — — 19 —.

Podpis.

Se nekaj opomb in nasvetov, ki se naj upoštevajo.

Razen davčne oblasti, katere odmerja osebno-dohodninski davek, obstoji tudi:

a) cenilna in

b) prizivna komisija.

Število članov komisije določa finančni minister. Polovico članov volijo zadevni davkoplačevalci v okraju, drugo polovico članov imenuje finančni minister. Želimo in tudi pričakujemo, da se v komisijo za osebno-dohodninski davek volijo, oziroma pošljejo moške, ki so nam pravični in poznajo naše razmere. Iz navedenih navodil se je lahko mnogo naših kmečkih posestnikov prepričalo, da če bi bili prizivalnice pravilno izpolnili in vse postavno dopuščene izdatke odpisali, bi bili prosti osebno-dohodninskega davka.

V smislu paragrafa 172 osebno-dohodninske postave od 25. januarja 1914 znaša davek od čistega dohodka:

	K	do	K
1. stopnja	1800	1700	13 60
2. "	1700	1600	15 20
3. "	1600	1500	16 80
4. "	1500	2000	18 40
5. "	2000	2200	20 —
6. "	2200	2400	24 —
7. "	2400	2600	28 —
8. "	2600	2800	32 —
9. "	2800	3000	36 —
10. "	3000	3200	40 —
11. "	3200	3400	44 —
12. "	3400	3600	48 —
13. "	3600	3800	54 —
14. "	3800	4000	60 —
15. "	4000	4400	68 —
16. "	4400	4800	78 —
17. "	4800	5200	88 —
18. "	5200	5600	98 —
19. "	5600	6000	108 —
20. "	6000	6600	124 —
21. "	6600	7200	142 —
22. "	7200	7800	160 —
23. "	7800	8400	180 —
24. "	8400	9200	202 —
25. "	9200	10000	228 —

Politični ogled.

— **Prestolonaslednik Franc Ferdinand** s svojo družino se nahaja sedaj v gradu Miramar pri Trstu. Pred dnevi je obiskal tržaškega knezoškofa dr. Karolina in se je z njim zelo prijazno pogovarjal. Prestolonaslednik s svojo soprogo gre večkrat k sv. spovedi in obhajilu. Tako je odličen član cesarske hiše marsikateremu mlačnemu kristjanu vzgled pobožnega katoličana. Na izprehodih se bodloči cesar posebno rad pogovarja s priprostimi hrvatskimi in slovenskimi možmi in ženicami.

— **Državni zbor** se je v ponedeljek, dne 16. t. m., zaključil. Predsedstvo državnega zbora je polagalo važnost na to, da se za terek, dne 17. marca, napovedana seja ni ne otvori, ampak se že naprej državna zbornica odgodi, tako, da se ne nudi javnosti zopetni prizor obstrukcije. Vlada je sedaj zvišanje števila rekrutov, nadalje državno posojilo, udeležila s paragrafom 14. Po Veliki noči bodo zborovali deželni zbori, dne 21. aprila, oziroma dne 5. maja, se začne delegacije v Budimpešti. Novi delegatje se ne bodo volili, ampak ostanejo dosedanj. Ker dne 15. maja poteče dosedanj pravilnik, bo vlada stopila s strankami v pogajanja, ali bi ne dopustile, da se sedanjopravilnik podaljša v seji, ki bo brez obstrukcije. Ako se ji to posreči, potem bosta meseca maja vsaj dve seji državnega zbora. Samoumevno je, da se bodo med tem nadaljevala pogajanja na Češkem. Kaj se bo zgodilo po delegacijah, tega ne vemo, o tem bi mogli samo prerokovati, od tega bi pa čitatelji nič ne imeli.

— **Zvišanje števila vojaških novincev.** Dunajska "Wiener Zeitung" objavlja cesarjevo odredbo, ki določa, da se poviša število vojaških novincev v letu 1914 za 5600 mož in da odpade od tega povišanja na Avstrijo 3212 mož glede na skupno armado, število vojaških rekrutov za deželno brambo se pa poviša leta 1914. za 4580 mož. Potrdili bodo zato letos za skupno armado 49.694, za deželno brambo pa 23.297 mož. Nadalje pa določa cesarjeva odredba, da se poviša število rekrutov leta 1915. za 11.300, leta 1916. za 17.000, leta 1917. za 17.500 in leta 1918. in nadaljnjih 5 let pa vsako leto 10.324 mož. Število rekrutov za deželno brambo se poviša leta 1915. za 5785, leta 1916. za 6749, leta 1917. za 6845, za leto 1918. in za naslednjih 5 let pa za 7038 mož. — Vojaški nabori se bodo vršili letos med 20. aprilom in 1. junijem. Kdaj se bodo vršili na Spodnjem Štajerskem nabori, bomo poročali.

— **Novi dolгови.** Kontrolna (nadzorna) komisija za državne dolge je odobrila načrt finančnega ministrstva in najame sedaj avstrijska vlada posojilo v znesku 375 milijonov kron, ki se porabijo največ za oboroževanje, oziroma za stroške balkanske mobilizacije.

— **Oboroževanje.** Na drugem mestu poročamo o določbi, da se bo v naši državi povišalo število vojaških novincev. Poleg novincev bo država rabila tudi veliko število novih topov, pušk, častnikov itd. A ne samo naša, tudi druge države se neprestano oborožujejo. Listi poročajo, da se bo mirovno stanje ruske armade zvišalo za 460.000 mož na 1.700.000 to je 2 do 300.000 mož več kakor znašajo mirovna stanja Nemčije, Avstrije in Italije skupaj. Kljub temu se Rusiji to ne bo veliko poznalo, ker znaša število tega mirovnega stanja le 1% prebivalstva. — Dosedanj načelnik ruskega generalnega štaba, Šilinski, je imenovan generalnim guvernerjem v Varšavi za Rusko-Poljsko in je namenjen za poveljnika armadi, prodirajoči proti Nemčiji in Avstriji. — Z veliko naglico se oborožujejo tudi vse druge države. V Nemčiji so povišali stanje novincev za 19.500 mož, na Francoskem za 21.000, Anglija, Nemčija in Rusija tudi s čudovito hitrostjo gradijo nove bojne ladje. Kam bo to peljalo?

— **Zmaga krščanske misli na cesarskem Dunaju.** Pri občinskih volitvah, ki so se vršile pred kratkim, so pri nadomestnih volitvah iz IV. razreda krščanski socialci obdržali svoj mandat, v III. pa so zmagali z vsemi 48 kandidati in so celo odvzeli socialnim demokratom edinega zastopnika v tem razredu. Krščanski socialci so dobili 7700 več glasov kot pri zadnjih volitvah. Število socialno-demokratskih, posebno pa liberalnih, je močno padlo. Liberalci na Dunaju sploh ne pridejo več v poštev.

— **Tujem narodu se prodajajo.** Na Hrvaškem se suka politika vedno bolj na žalostno plat. Zaslepljeni liberalni Hrvatje in Srbi, ki so združeni v takozvani "koaliciji", so se skoro popolnoma udinjali najhujšemu protivniku, oholemu Madžaru. Ta jim hoče vzeti hrvaško obal v Primorju in Hrvate tako odtrgati od morja, liberalni Hrvat in Srb pa ponižno kima; Madžar zahteva, da mora biti Hrvaška še nadalje na vsak način združena z Ogrsko in se ne sme osamosvojiti v družbi s Slovenijo; liberalni Hrvatje in Srbi, ki imajo večino v hrvaškem saboru, zopet kima; iz same hvaležnosti, da smejo kot vladna večina tlačniti madžarskim mogotcem. Uboga Hrvaška!

— **Rus si pripravlja trdna tla na Balkanu.** Od kar se je odigral na Balkanu krvavi ples in so se posamezne države kolikor toliko med seboj pomirile, skrbi Rusija, da si pridobi čim več upliva na balkanskem polotoku. Za časa vojske je Rus na tistem dejanski podpiral nekatere države, n. pr. Srbijo, sedaj pa so pametni ruski politiki odprli zopet novo pot za ojačitev ruskega upliva na Balkanu. Mlade ruske princesinje se možijo na jug. Listi namreč po-

nega čolna, Amadeo Padovan, strojnik in kurjač kakor tudi moštvo, so šli na krov in so opazovali gibanje letalnega stroja v zraku nad morjem. Nihče se ni zmenil za bližajočo se torpedovko, na kateri menda tudi niso bili posebno pazni. Parni čoln je v trenutku, ko se je zgodila nesreča, vozil počevno pred torpednim čolnom, ki se je z vso silo zaletil vanj. Nepaznost poveljujočih mož obeh ladij je kriva grozne nesreče. S tem, da so ti ljudje pasli svojo radovednost, so se igrali z življenjem 80 ljudi.

Pretrajljivi prizori.

Ob času nesreče je bilo morje precej nemirno, visoki valovi so otežkočili reševalno delo. Potniki ponesrečenega čolna so bili večinoma tujci, člani bolj širih krogov. Nahajali so se, kar je onemogočilo vsako rešitev, večinoma po kabinah. Oni, ki so bili na krovu čolna, so poskakali v morje, se borili z valovi in obupno klicali na pomoč. Obupni klici so bili vedno redkejši in slabšeji, v znak, da so se ponesrečenci, nevarni borbe z morskimi valovi, potapljali. Ubogim žrtvam so sicer hoteli od vseh strani na pomoč, vendar jih je velika večina utonila. Junaško so pri reševanju sodelovali pomorščaki torpednega čolna in drugih ladij. Poročnik Bossi s ponesrečenega čolna se je silno trudil, rešiti nekaj potnikov, pri tem pa je sam našel smrt, ker se je nanj obesilo in se ga oprijelo toliko ponesrečencev, da so se nazadnje vsi kot velik klopčič potopili. Nekateri pomorščaki so izvrševali reševalno delo z izrednim junaštvom. Pomorščak Scarselli je rešil 4 osebe, požarnik Ruffini tudi večje število oseb. Na nek čoln so rešili Francozinjo Evgenijo Pale, ki je v svoji razburjenosti komaj svoje ime vedela povedati. Uboga žena je začela grozno kričati, nato se je pa kakor blazna tako smejala, da so bili okoli stoječi gledalci potrti. Revica je tožila, da sta ji najbrž oba otroka utonila. Nek mladi Madžar, ki se je nahajal na ženitovanjskem potovanju, je tožil, da mu je pri nesreči utonila mlada žena, s katero se je komaj pred 4 dnevi poročil. Med rešenci je neka gospa Morasani, katere se je tudi nahajala na ženitovanjskem potovanju in kateri je njen mož pri nesreči utonil. Z obrežja, s hiš in drugih ladij so opazovali ljudje potek reševalnih del. Pretresujoče je bilo gledati od daleč, kako so se uboge žrtve borile z valovi na življenje in smrt. Grozen je bil posebno pogled, ko so posamezni nesrečniki se pogrezovali in so, boreč se za življenje, še zadnji hip z rokami in nogami v smrtnem strahu breali in bili okrog sebe in se slednjič s pretresujočimi klici pogrezali v globočino.

Na lice mesta je priplulo mnogo ladij, med njimi tudi avstrijska, imenoma "Titan", katere je po noči s svojim velikim metalcem luči razsvetljevala morje. Reševalna dela so trajala celo noč. Ševeda so v nočnih urah zamogli reševalci spraviti v čolne in ladje le še mrtvece.

Med mrtvimi je tudi poveljnik ponesrečene ladje, kapitan Amadeo Padovan, ki je glavni krivec nesreče. Kapitana torpedovke, Emilija Paganini, so zaprli in se bo moral radi svoje neprevide vožnje zagovarjati pred vojnimi sodiščem.

Benetke žalujejo.

Celo mesto, v katerem se nahaja ravno sedaj, ko se pričakuje prihod nemškega cesarja in italijanskega kralja, mnogo tujcev, se je obleklo v žalno obleko. Zaprti so gledališča in drugi zabavni prostori, črne zastave vihrajo raz hiše in številna poslopja v pristanišču. Mestni zastop v Benetkah je imel žalno sejo, v kateri se je župan z iskrenimi besedami spominjal ponesrečencev. Obenem je mestni zastop zavoljo žalosti odpovedal slovesni sprejem ob prihodu nemškega cesarja in italijanskega kralja.

Potopljeni čoln dvignili.

V petek, dne 20. t. m., ob 15. uri popoldne, se je posrečilo, potopljeno čoln dvigniti. Na njem so dosežaj našli samo 2 mrtlice, druge so najbrž valovi odnesli. Izmed dveh mrtlic na ladjici je bil eden podjetnik Grisostolo in neka žena, koje niso takoj spoznali. Ko pa je ležala na mrtličnem odru, jo je zagledal nek gospod Kavs iz Galicije in je prestrašeno zakričal: spoznal je svojo mrtvo ženo. Število vseh žrtv še ni natančno dognano, vendar je gotovo, da je nad 50 oseb našlo zgodnjo smrt v morskimi valovi. Rešenih je 39 oseb. Ponesrečenci so bili v ponedeljek z veliko svečanostjo pokopani.

Navodilo glede osebnodohodninskega davka.

(Spisal drž in dež. poslanec Fr. Pišek.)

(Konec.)

Prošnja za poročilo odmerilne podlage se napravi na sledeči način:

Slavno

c. kr. okrajno glavarstvo
(davčni oddelek)

v

S plačilnim nalogom z dne — — — — —, št. — — — — —, se mi je za davčno leto 19 — predpisal osebnodohodninski davek v znesku — K — vin. Ker pa znaša moj dejanski čisti dohodek za — K manj, kot oni, ki je od davčne oblasti proračunjen, se čutim dolžnega, proti zgoraj imenovanemu plačilnemu nalogu vložiti priziv, in zato prosim, da se mi dopolnje natančno poročilo (naznanilo) odmerilne pod-

lage (Bemessungsgrundlage) na podlagi številke cenilnega registra.

— — — — —, dne — — — — — 19 —.

Podpis.

Iz tega poročila razvidiš, kateri dohodki iz gospodarstva so se ti pri davčni oblasti previsoko računili, ali na katere izdatke se ni oziralo, in na ta način se priziv lahko dobro utemelji. Ta pismena prošnja za poročilo o odmeri osebno-dohodninskega davka ima še to prednost, da se postavni 30dnevni priziv začne še-le z oim dnem, ko si to poročilo od okrajnega glavarstva (davčnega oddelka) dobil vročeno.

Take prošnje ni treba kolekovati in se jo napiše na navadno polo papirja; samo ob sebi je umevno, da se vpiše naslov davčne oblasti, dan, število plačilnega naloga, davčni znesek itd. ter potrebne podatke in ime. Ko si dobil od davčnega referenta cenilne podatke, napraviš priziv lahko sam. V njem razjasi pred vsem razločno in natančno vse neresnično v cenilnem podatku označene zneske, ki si jih dobil od davčne oblasti. Da pa v prizivu ne omeniš kakih podatkov, kateri nasprotujejo tvojim navedbam v prizivalnici, se priporoča, da si vse, kar si poprej eventuelno vpisal v prizivalnico ali pri davčni oblasti povedal, natančno zabilješ in zabilješke (prepise) hraniš, drugače bi lahko pri nasprotni trditvi prišel v neprijetni sum, da nameravaš kaj prikriti ali zamolčati ter bi vsled tega prikrajšanja davka prišel v kazensko preiskavo in občutno kazni.

Priziv se napravi nekako tako-le:

Slavno

c. kr. okrajno glavarstvo
(davčni oddelek)

v

Kakor razvidim iz dne — — — — — 19 — mi vročenega plačilnega naloga, št. — — — — —, se mi je moj čisti dohodek za leto 19 — vračunal s — — — — — vin. ter se mi je na podlagi te cenitve osebno-dohodninski davek v znesku — K — vin. predpisal. Proti temu predpisu vložim v postavno določenem času priziv iz sledečih vzrokov,

Svoj čisti dohodek sem natančno in vestno napovedal in tisti znaša le — K — vin., ne pa — K — vin.

2. Živine sem prodal — — — — — je skupno — K — vin.

3. Za prodano žito sem dobil — — — — — je skupno — K — vin.

4. Za prodano vino sem prejel — — — — — je skupno — K — vin.

Iz teh razlogov prosim, da se istinitost moje napovedbe pripozna in naj blagovoli slavno c. kr. okr. glavarstvo moj priziv predložiti cenilni prizivni komisiji, da ista z ozirom na moj resnični čisti dohodek v znesku — K — vin. mene osebno-dohodninskega davka oprosti in že vplačani znesek povrne.

Kraj, — — — — —, dne — — — — — 19 —.

Podpis.

Se nekaj opomb in nasvetov, ki se naj upoštevajo.

Razen davčne oblasti, katere odmerja osebno-dohodninski davek, obstoji tudi:

a) cenilna in

b) prizivna komisija.

Število članov komisije določa finančni minister. Polovico članov volijo zadevni davkoplačevalci v okraju, drugo polovico članov imenuje finančni minister. Želimo in tudi pričakujemo, da se v komisijo za osebno-dohodninski davek volijo, oziroma pošljejo moške, ki so nam pravični in poznajo naše razmere. Iz navedenih navodil se je lahko mnogo naših kmečkih posestnikov prepričalo, da če bi bili prizivalnice pravilno izpolnili in vse postavno dopuščene izdatke odpisali, bi bili prosti osebno-dohodninskega davka.

V smislu paragrafa 172 osebno-dohodninske postave od 25. januarja 1914 znaša davek od čistega dohodka:

	K	do	K
1. stopnja	1800	1700	13 60
2. "	1700	1600	15 20
3. "	1600	1500	16 80
4. "	1500	2000	18 40
5. "	2000	2200	20 —
6. "	2200	2400	24 —
7. "	2400	2600	28 —
8. "	2600	2800	32 —
9. "	2800	3000	36 —
10. "	3000	3200	40 —
11. "	3200	3400	44 —
12. "	3400	3600	48 —
13. "	3600	3800	52 —
14. "	3800	4000	60 —
15. "	4000	4400	68 —
16. "	4400	4800	76 —
17. "	4800	5200	84 —
18. "	5200	5600	92 —
19. "	5600	6000	100 —
20. "	6000	6600	124 —
21. "	6600	7200	142 —
22. "	7200	7800	160 —
23. "	7800	8400	180 —
24. "	8400	9200	202 —
25. "	9200	10000	228 —

Politični ogled.

— **Prestolonaslednik Franc Ferdinand** s svojo družino se nahaja sedaj v gradu Miramar pri Trstu. Pred dnevi je obiskal tržaškega knezoškofa dr. Karolina in se je z njim zelo prijazno pogovarjal. Prestolonaslednik s svojo soprogo gre večkrat k sv. spovedi in obhajilu. Tako je odličen član cesarske hiše marsikateremu mlačnemu kristjanu vzgled pobožnega katoličana. Na izprehodih se bodloči cesar posebno rad pogovarja s priprostim hrvatskim in slovenskim možmi in ženicami.

— **Državni zbor** se je v ponedeljek, dne 16. t. m., zaključil. Predsedstvo državnega zbora je polagalo važnost na to, da se za terek, dne 17. marca, napovedana seja ni ne otvori, ampak se že naprej državna zbornica odgodi, tako, da se ne nudi javnosti zopetni prizor obstrukcije. Vlada je sedaj zvišanje števila rekrutov, nadalje državno posojilo, udeležila s paragrafom 14. Po Veliki noči bodo zborovali deželni zbori, dne 21. aprila, oziroma dne 5. maja, se začne delegacije v Budimpešti. Novi delegatje se ne bodo volili, ampak ostanejo dosedanj. Ker dne 15. maja poteče dosednji pravilnik, bo vlada stopila s strankami v pogajanja, ali bi ne dopustile, da se sedanjim pravilnikom podaljša v seji, ki bo brez obstrukcije. Ako se ji to posreči, potem bosta meseca maja vsaj dve seji državnega zbora. Samoumevno je, da se bodo med tem nadaljevala pogajanja na Češkem. Kaj se bo zgodilo po delegacijah, tega ne vemo, o tem bi mogli samo prerokovati, od tega bi pa čitatelji nič ne imeli.

— **Zvišanje števila vojaških novincev.** Dunajska "Wiener Zeitung" objavlja cesarjevo odredbo, ki določa, da se poviša število vojaških novincev v letu 1914 za 5600 mož in da odpade od tega povišanja na Avstrijo 3212 mož glede na skupno armado, število vojaških rekrutov za deželno brambo se pa poviša leta 1914. za 4580 mož. Potrdili bodo zato letos za skupno armado 49.694, za deželno brambo pa 23.297 mož. Nadalje pa določa cesarjeva odredba, da se poviša število rekrutov leta 1915. za 11.300, leta 1916. za 17.000, leta 1917. za 17.500 in leta 1918. in nadaljnjih 5 let pa vsako leto 10.324 mož. Število rekrutov za deželno brambo se poviša leta 1915. za 5785, leta 1916. za 6749, leta 1917. za 6845, za leto 1918. in za naslednjih 5 let pa za 7038 mož. — Vojaški nabori se bodo vršili letos med 20. aprilom in 1. junijem. Kdaj se bodo vršili na Spodnjem Štajerskem nabori, bomo poročali.

— **Novi dolгови.** Kontrolna (nadzorna) komisija za državne dolge je odobrila načrt finančnega ministrstva in najame sedaj avstrijska vlada posojilo v znesku 375 milijonov kron, ki se porabijo največ za oboroževanje, oziroma za stroške balkanske mobilizacije.

— **Oboroževanje.** Na drugem mestu poročamo o določbi, da se bo v naši državi povišalo število vojaških novincev. Poleg novincev bo država rabila tudi veliko število novih topov, pušk, častnikov itd. A ne samo naša, tudi druge države se neprestano oborožujejo. Listi poročajo, da se bo mirovno stanje ruske armade zvišalo za 460.000 mož na 1.700.000 to je 2 do 300.000 mož več kakor znašajo mirovna stanja Nemčije, Avstrije in Italije skupaj. Kljub temu se Rusiji to ne bo veliko poznalo, ker znaša število tega mirovnega stanja le 1% prebivalstva. — Dosedanji načelnik ruskega generalnega štaba, Šilinski, je imenovan generalnim guvernerjem v Varšavi za Rusko-Poljsko in je namenjen za poveljnika armadi, prodirajoči proti Nemčiji in Avstriji. — Z veliko naglico se oborožujejo tudi vse druge države. V Nemčiji so povišali stanje novincev za 19.500 mož, na Francoskem za 21.000, Anglija, Nemčija in Rusija tudi s čudovito hitrostjo gradijo nove bojne ladje. Kam bo to peljalo?

— **Zmaga krščanske misli na cesarskem Dunaju.** Pri občinskih volitvah, ki so se vršile pred kratkim, so pri nadomestnih volitvah iz IV. razreda krščanski socialci obdržali svoj mandat, v III. pa so zmagali z vsemi 48 kandidati in so celo odvzeli socialnim demokratom edinega zastopnika v tem razredu. Krščanski socialci so dobili 7700 več glasov kot pri zadnjih volitvah. Število socialno-demokratskih, posebno pa liberalnih, je močno padlo. Liberalci na Dunaju sploh ne pridejo več v poštev.

— **Tujem narodu se prodajajo.** Na Hrvaškem se suka politika vedno bolj na žalostno plat. Zaslepljeni liberalni Hrvatje in Srbi, ki so združeni v takozvani "koaliciji", so se skoro popolnoma udinjali najhujšemu protivniku, oholemu Madžaru. Ta jim hoče vzeti hrvaško obal v Primorju in Hrvate tako odtrgati od morja, liberalni Hrvat in Srb pa ponižno kima; Madžar zahteva, da mora biti Hrvaška še nadalje na vsak način združena z Ogrsko in se ne sme osamosvojiti v družbi s Slovenijo; liberalni Hrvatje in Srbi, ki imajo večino v hrvaškem saboru, zopet kima; iz same hvaležnosti, da smejo kot vladna večina tlačniti madžarskim mogotcem. Uboga Hrvaška!

— **Rus si pripravlja trdna tla na Balkanu.** Od kar se je odigral na Balkanu krvavi ples in so se posamezne države kolikor toliko med seboj pomirile, skrbi Rusija, da si pridobi čim več upliva na balkanskem polotoku. Za časa vojske je Rus na tistem dejanski podpiral nekatere države, n. pr. Srbijo, sedaj pa so pametni ruski politiki odprli zopet novo pot za ojačitev ruskega upliva na Balkanu. Mlade ruske princesinje se možijo na jug. Listi namreč po-

ročajo, da se bo najstarejša hčerka ruskega carja poročila s srbskim prestolonaslednikom Aleksandrom, velika kneginja Olga pa se bo poročila z rumunskim prestolonaslednikom Karolom. Poleg tega pa se ruski politiki pomagajo grškemu prestolonasledniku snubiti rumunsko princesinjo. S temi sorodnimi in prijateljskimi zvezami si Rusija utrja tla za bodočnost na Balkanu. Razum Bolgarije, Albanije in Turčije so sedaj vse države na Balkanu pod ruskim uplivom. Avstrijski državni bi za bodočnost in procvit Avstrije veliko več storili, če bi svoje politično delovanje tako uravnali, da bi Avstrija z balkanskimi slovanskimi državami stopila v prijateljsko razmerje. To, kar bo enkrat imel Rus, bi lahko imela v posesti Avstrija.

— **Nemški cesar Viljem** je na Dunaju dne 23. marca obiskal našega cesarja Franca Jožefa. Pri sprejemu sta se oba vladarja pristrčno pozdravila, v znak prijateljstva drug drugega poljubila, na kar sta se oba odpeljala v Šenbrun, kjer se je na čast visokemu gostu vršil slovesen obed. Zvečer se je odpeljal nemški cesar proti Trstu. Namenjen je na otok Krk, kjer ostane delj časa. Med potjo se bo sestal z italijanskim kraljem Benetkah in z našim prestolonaslednikom Francem Ferdinandom v Miramaru.

— **Novo italijansko ministrstvo** je sestavil liberalni poslanec Salandra. Za ministre so imenovani sami mirni in zmerni liberalci. Pravi, da bo novo ministrstvo vrglo svobodnomiselno zahtevo, da se poroka pred državnim pravdnikom mora vršiti pred cerkveno poroko, v koš. Če bo res, bo pokazala bodočnost.

— **Boji za svobodo Irske.** Kakor smo že poročali, hoče angleška zbornica poslancev skleniti postav, po kateri bi dobila Irska svojo narodno svobodo, to je lastno vlado, kakor jo ima n. pr. Ogrska. Že stoletja se borijo katoliški Irski za to. Angleži sami se spoznali, da bi bila taka postava pravična. A med Irski samimi so se našli izdajalci, namreč svobodomiselni protestanti, ki hočejo sedaj s pomočjo bogatih angleških veleposrednikov in zatiralcev uprizoriti vstajo zoper svoje rodne brate in vlado. V pokrajini Ulster se pripravljajo siloviti upor. Po celi državi vre. Vlada oborožuje armado. Upati je, da vlada ostane trdna in izpelje pravično irsko stvar do konca. Obžalovati bi bilo, če bi zopet zmagala protestantska krivdnost in nasilnost.

— **Preobrat na Španskem.** Listi poročajo, da so se politične razmere na Španskem tako spremenile, da bo v kratkem času najbrže zopet prišla katoliška stranka na krmilo. Stranka, ki je zahtevala leta in leta, naj pride na kraljevi prestol član Don Karlosove hiše, je svojo zahtevo opustila in priznava sedanjega vladarja. Obe stranki: Karlistova in katoliška, se bosta baje združili in skupno podpirali sedanjo vladarsko hišo. Na Španskem so bile razmere sedaj že skoro iste kot na Francoskem: liberalci zatirajo katoliško cerkev, kolikor se da. Edino sloga krščanskih strank se lahko reši Špansko žalostnega propada.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

29. Nedelja. 5. postna (tiha). Ciril. Evangelij: Judje hočejo Jezusa kamenjati. Janez 8, 46—59.
30. Ponedeljek. Angela F., vdova.
31. Torek. Modest, šk.
1. april. Sreda. Hugon, šk.
2. Četrtek. Francišek Pavlan.
3. Petek. Marija 7 žalosti.
4. Sobota. Izidor, šk.

* **Naročnikom in agitatorjem.** „Slovenski Gospodar“ si pridobiva dan za dnevom več ugleda, on postaja vedno bolj priljubljen pri našem ljudstvu. Ni ga tudi lista na Slovenskem, ki bi svojim naročnikom za 4 K nudil toliko vsakovrstnega gradiva kot naš „Slov. Gospodar“. Da pa zamore lastništvo in uredništvo lista v pravi meri vršiti svojo dolžnost, skrbite, naročniki, da se bo naročnina pravočasno plačala, delujeta pa tudi vedno na to, da bo „Slovenski Gospodar“ pridobival dan za dnevom nove naročnike. Novi naročniki dajejo uredniku korajžo, da še z večjim veseljem zastavi svojo pero za procvit lista. One naročnike, ki jim s 1. aprilom poteče naročnina, ali pa jo še dolgujejo za nazaj, prosimo, da storijo svojo dolžnost. „Slovenski Gospodar“ stane za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni in za ¼ leta 1 K.

* **Naročnikom „Našega Doma“.** Onim naročnikom „Našega Doma“, ki so plačali naročnino za leto 1914, javljamo, da bodo dobili kot nadomestilo za „Naš Dom“ pol leta „Slovenskega Gospodarja“. Ako pa so že itak naročniki „Slovenskega Gospodarja“, pa se jim bo na zahtevo vplačana naročnina za „Naš Dom“ vrnila.

* **Duhovniške spremembe.** Velečastiti gospod Vinko Čepin, župnik v Razborju, stopi 1. majnika v stalni pokoj ter se naseli na Vidmu.

* **Matija Kelemina.** V Št. Ilju v Slov. gor. je v soboto, dne 21. marca popoldne po 7letni težki boleznini umrl upokojeni župnik, duhovni svetovalec, častni občan občin Št. Ilj in Ceršak, č. g. Matija Kelemina. Rajni je bil rojen dne 4. januarja 1846 pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža, v mašnika je bil posvečen dne 21. julija 1870. Kot kaplan je služboval v Solčavi, Veliki Nedelji, Sv. Lenartu v Slov. gor., Št. Ilju v Slov. gor., Hočah in Slivnici. Za župnika v Št. Ilju je prišel dne 16. novembra 1887 in je ostal na svo-

jem mestu do 30. aprila 1909, ko je stopil v pokoj, dasiravno ga je že prej, namreč 3. avgusta, 1907, zadel kap. Duhovni svetovalec je postal 1. 1898. Rajni je bil blaga duša, vzor-duhovnik, odličen slovenski rodoljub ter je bil radi svojega vstrajnega in tihega narodnega delovanja glavni stebel obmejnih Slovencev. Njegova zasluga je, da je Št. Ilj probujen, da ima Bralno društvo, Posojilnico in druge potrebne organizacije. Da je Št. Ilj prešel pred leti v slovenske roke, se ima Slovenija največ zahvaliti rajnemu Kelemini. Slava očetu obmejnih Slovencev! Pogreb se je vršil v torek, dne 24. marca popoldne v Št. Ilju.

* **Umrli** je v radgonski bolnišnici v torek, dne 24. t. m., bivši kaplan pri Sv. Petru niže Maribora, č. g. Martin Tomažič. Mlado življenje je ubila jetika. Pogreb se je vršil v četrtek, dne 26. marca. N. v m. p.!

* **Iz živinozdravniške službe.** Okrajni višji živinozdravnik Viljem Irran je prestavljen iz Ptujja k okrajnemu glavarstvu v Mariboru, okrajni živinozdravnik Bogoljub Zavadilnik pa iz Rogateca v Ptuj.

* **Koledar Slov. Kmečke Zveze** je našel v vseh krogih veliko priznanja. Kmalu se bo začelo že uređevanje novega koledarja za l. 1915. Zato pa opozorjamo pristaše Kmečke Zveze, da ji nemudoma naznajo, ako žele v koledarju kakšne posebne vsebine. Sploh naj izrečejo pristo in odkrito svoje želje za drugoletni koledar, da se jim lahko ugodi.

* **Posebni tečaji.** V Ljubljani se priredi letos poučni tečaj za kmečka vprašanja in poučni tečaj za obrtne zadeve. Oba tečaja bodo vodili slovenski drž. in deželni poslanci. Tečaji so namenjeni vsem, ki se hočejo podrobneje seznaniti z vprašanji, katera so sedaj najbolj pereča.

* **Vestnik S. K. S. Z.** bo začel izhajati v Ljubljani ter bo stal na leto 3 K. Prinašal bo načrte dnevnih vprašanj, navodila za odre, pevske zборе, za skiptikon, za knjižnico, za gojitev domačega duha itd. ter odgovore na razna vprašanja naših nepolitičnih organizacij. Vse organizacije in voditelje, oziroma voditeljice, nujno prosimo, da si vestnik naroče.

* **Naslednik dr. Žitnika v državnem zboru.** S. L. S. kandidira na mesto umrlega državnega poslanca dr. Ign. Žitnika, predsednika Zveze Orlov, dr. L. Pogačnika. Njegova izvolitev je zagotovljena.

* **Kupljen poslanec.** Kakor listi poročajo, si znani špicelj dr. Šviha, ki se je dal od policije podkupiti, da je za visoke svote izdajal tajnosti čeških strank, ni upal vložiti tožbo proti onim listom, ki so mu očitali razne umazanosti. Liberalni junak je korajžno zbežal pred sodnijo. Šviha se sedaj sam sebe sramuje in je baje vložil prošnjo, da se njegovo ime spremeni v Schwendner.

* **Ptujski Ornig** se je naveličal poslančevanja. Tako poročajo nemški listi. Pravega vzroka pa nobeden ne pove, zakaj so očka Ornig sklenili, se ne dati več voliti v deželni zbor. Menda v štajerskijski stranki nič več prav ne „štima“.

* **„Štajerc“, korajža velja!** „Štajerc“ ima (kakor neka žival tudi), navado, da rad raje in brska po blatu. Prav lepo bližnjo priložnost ima sedaj, temu svojemu nagonu ustreči. Naj le v pretres vzame zadevo uradnega vodje ptujskega mesta in gimnazijskega profesorja Höferja. Mariborska sodnija je imela pred kratkim žalostno nalogo, precej umazano perilo teh dveh „velemikanih“ ptujskih Nemcev prati. Nasicer ta dva gospoda dalje ne brigata (samo glede g. profesorja moramo reči, da se je treba ozirati na mladino, ki ima tega vzgojitelja), toda „Štajerca“, ki je tako radodaren z lepimi nauki, opozorimo, da ima zelo hvaležen posel lahko pri ptujskem uradnem vodji in njegovem „pobratimu“ prof. H.

* **Kako se šopirijo med nami!** Glejte ga no, okrajno zastopstvo v Kozjem za vzajemno zavarovanje v Gradcu razpošilja slovenskim posestnikom po cellem okraju nemške tiritatve za vplačanje zavarovalnine. Kaj treba pa slovensko pisati? Saj Slovenci vse sprejme! Glede svojih pravic ima hudo debelo kožo, on niti ne ve, da je to zaničevanje in zasramovanje slovenskih pravic, saj je Slovenec zato rojen, da plačuje nemški zavarovalnici zavarovalnino, da redi nemške trebuhe, da sprejema nemške dopise! Kaj pravice! Te so samo na papirju. No, in tako gre stvar naprej. Slovenci plačujejo lepo. Nemci pa jim dajejo broo. To je plačilo Slovencev za njih dobrohotnost!

* **Sokoli protikatoliški!** Češki Sokoli v Kolínu so izključili iz društva vse one, ki so bili v pripravljalnem odboru za tamošnji katoliški shod, med njimi tudi g. dekana. Kmalu potem so degradirali tudi takomenovano „Knachovo Sokolsko godbo“, ker se je udeležila „klerikalnega“ spreveda, četudi v navadni obleki. Godba se zdaj ne sme več imenovati „sokolska“, ne sme nositi sokolske uniforme ali kakoršnihkoli sokolskih znakov. S tem so Sokoli zopet pokazali, da so zoper vse, kar je le količkaj katoliško. Drugi vzgled. Ob priliki poljskega sokolskega zleta dne 6. julija 1913 v Lvovu je bilo tudi sveta maša na prostem. Poljaki se doslej namreč niso dali zapeljati od čeških Sokolov v boj zoper vero in zato svoje slovesnosti vedno združujejo z javno službo božjo. To pa seveda češki Sokoli smatrajo za nepotrebno „klerikalno“ parado in so zato pri sv. maši cel čas stali s čepicami na glavi. Poljaki jih zato sedaj niti več vabili ne bodo, da jim ne bo treba gledati, kako češki Sokoli žalijo njih verski čut.

* **500letnica slovenske slave.** Dne 18. marca je minulo 500 let, odkar je bil na knežjem kamnu pod Krnskim gradom na Gosposvetem polju na Koroškem zadnjič v slovenskem jeziku kot koroški vojvoda ustoličen Habsburžan Ernst Zelezni. Zadnjič je tak-

rat slovenski kmet v slovenskem jeziku izročil deželo v roke svojemu vladarju, slovesno opominjajoč ga, naj bo pravičen sodnik slovenskemu ljudstvu in dober oče deželi, naj ščiti krščansko vero in deli pravdo vdovam in sirotam. Od tistega dne se je naš jezik s knežjega kamna umaknil v naše skromne domove, noben vladar ga več ne čuje in ne govori, gosposke ga počejo poznati. Postal je z nami vred preganjana sirota tam, kjer se je prej glasil na dvorih, med plemenitniki in knezi; jezik, ki so ga po pričevanju pisatelja Eneja Silvija (pozneje papeža Pija) morali koroški vojvode celo pred cesarjem govoriti, je izgubil danes veljavo pred najmanjšim cesarjevim služabnikom in le dobra kmečka mati ga še ljubeče uči sinčka in hčerko; jezik, ki je blagovžno donel od Jadranskega morja do bavarske meje, od tirolskih orjakov globoko doli do rodovitne zgornjeitalijanske planjave, se govori samo še do Drave in Mure, v vedni borbi s krivičnim nasilnim sosedom. Od Karantanije, nekdanj mogočne in svobodne slovenske dežele, je danes ostal skoraj samo še spomin, slaven pač, a žalosten. Če se nam ob tem dnevu vzbujajo nevesele misli, pa se obenem vendar tudi zavedamo, da nam niso sovragi zatrli našega rodoljubja, up v boljše čase nam še ni minul. Čim bolj se nam godijo krivice, tem bolj narašča naš odpor proti našim tlačiteljem. Naše obrambno društvo „Slov. Straža“ poziva krščanske rodoljubno misleče Slovence, da proslavimo znamenito 500letnico naših pravic in naše slave. Kličo nam, naj ji darujemo po svojih močeh za njen obrambni sklad, da bo mogla pomagati obmejnim Slovincem, ki so v sili in jih tlačijo tuj jarem. Vabi nas pa tudi, da letos skupno poromamo na oni kraj, kjer so koroški vojvode v slovenskem jeziku delali pred 500 leti slovesne obljube. Rodoljubni Slovenci in Slovenke, odzovimo se pozivu „Slovenske Straže“; kjer pa takih podružnic ni, ustanovimo jih! Naša obljuba ob znameniti slovenski petstoletnici bodi ta: Nikjer na slovenskem štajerskem ne sme biti nobene župnije, kjer ne bi bila delavna podružnica „Slov. Straže“!

* **Kako se je vršilo slovesno ustoličenje koroških vojvod.** Bridke spomine obuja nam Slovincem ta dogodek, ki ga kranjski zgodovinar Valvazor popisuje tako: Pod Krnskim gradom na Gosposvetem polju se je nahajal takozvani knežji prestol ali knežji kamen. Kadarkoli je imel biti ustoličen novi koroški vojvoda, se je vsedel na ta prestol kmet iz roda Blaževskih, in čakal, obdan od mnogoštevilnega ljudstva, prihoda novega vojvode. Ta je prišel v preprosti kmečki obleki, obdan od plemstva, v nališpanih oblekah. Pred vojvodo je šel goriski grof, na vsaki strani vojvode so pa peljali črnega bika in pa mršavo kljuse. Ko se je približal vojvoda kmetu, je zaklical kmet: „Kdo je ta, ki se tako ošabno bliža“, na kar je odgovorilo ljudstvo: „Deželni knez prihaja“. Nato vpraša kmet, če je pa tudi novi vojvoda pravičen sodnik in vnet za blagor dežele, svobodo, in če je zaščitnik vere, vdov in sirot. Ko ljudstvo temu pritrdi, obljubi deželni knez, da bo vršil vse to, če bi tudi zaradi tega postal tako reven, da bi se moral preživljati z mršavim konjem in slabim bikom. Ko da vojvoda kmetu denar, obe živali in ko mu obljubi, da bo njegova hiša svobodna in prosta vseh davkov, se je umaknil kmet vojvodi, preje ga je pa še z rahlim udarcem na lice opozoril, da se bo tudi ravnal potem, kar obljubi. Nato stopi knez na knežji prestol in še enkrat slovesno obljubi, da bo pravičen sodnik. Popoldne pa je jezditil novi vojvoda k vojvodskemu prestolu in svečano prisegel, da bo varoval vse pravice plemstva in kmetov. Obred je zaključil slovesen „Te Deum laudamus“ v Gosposveti cerkvi. — Vsa ta slovesnost se je vršila izključno v slovenskem jeziku. Vojvoda je govoril samo slovensko. Zgodovina nam pripoveduje, da so v slovenskem jeziku slovesno vmeščali vojvode že od 8. stoletja dalje. Tedaj so Karantanskim Slovincem že vladali nemški vladarji, a so — kakor nam priča slovesno vmeščenje — spoštovali jezik našega naroda.

* **Olajšave za stavbenko obrt.** Pozor občine! Kakor smo že v predzadnji številki poročali, ima deželni odbor zbrano gradivo za svoje predloge na namestnijo. V kratkem se bode namestniji predlagalo, za koje kraje naj se podelijo olajšane koncesije. Da se stvar pospeši, je treba, da občine, v katerih biva jo neizprašani stavbenki obrtniki, zidarji, tesarji itd., vložijo na deželni odbor skupno prošnjo, da naj deželni odbor namestniji v smislu znanega sklepa dež. odbora predlaga, da se za okoliš dotičnih občin sme podeliti koncesija za stavbenko obrt pod olajšanimi pogoji paragrafa 6 drž. zak. o stavbenki obrti: v prošnji na deželni odbor naj se obenem natančno določi okoliš, za katerega naj se podeli koncesije. Ta okoliš more obsegati več občin skupaj, izvemši seveda mesta in trge in take kraje, kjer so že izprašani mojstri; okoliš more obsegati tudi samo del občine. Ko bo deželni odbor stavil dotične predloge in ko bo namestnija razglasila, da se bo podeljevalo koncesije pod olajšanimi pogoji, potem še-le se ima vložiti prošnje za koncesije.

* **V zadnjem trenutku.** Ko se zaključuje zbiranje naročil na turške srečke k prihodnjemu žrebanju dne 1. aprila t. l., pri katerem bo znašal glavni dobiček 400.000 zlatih frankov, moramo žal sporočiti, da se oddajajo turške srečke le še to pot na mesečne obroke po samo K 4.75, kajti od dne 1. aprila t. l. naprej se bodo mesečni obroki primerno zvišali. Kdor ima torej namen, naročiti to izborni srečko pod starimi pogoji glasom današnjega oglasa Slovenske Straže, naj to stori takoj in opozori na to tudi svoje prijatelje in znance.

* **Za Slovensko Stražo.** Janko Pinter, mladenič iz St. Lovrenca nad Mariborom, je poslal lepo število obrabljenih znamk v korist Slovenski Straži. Posnemajta ga!

* **Darovi protialkoholni zvezi „Sveta vojska“:** neimenovana 18 v, neimenovana 5.07 K, dar „Bogoljuba 5“ K, Katarina Kirm